

1. Inleiding

In 2016 is een aantal activiteiten in de organisatie ondernomen om het onderwerp integriteit beter te borgen en om meer aandacht voor het onderwerp te vragen. De focus lag in eerste instantie op het actualiseren van het integriteitsbeleid, het inrichten van een gemeentelijke integriteits-infrastructuur en de afhandeling van (vermoedens van) integriteitsschendingen.

Per 1 januari 2016 is de Regeling Integriteitsmeldingen gemeente Haarlem van kracht geworden. Op basis van deze Regeling is een Meldpunt Integriteit ingesteld en zijn de vertrouwenspersonen mede belast met het onderwerp integriteit.

Op grond van artikel 11 van de Regeling Integriteitsmeldingen gemeente Haarlem wordt jaarlijks door het Meldpunt Integriteit in samenwerking met de vertrouwenspersonen Integriteit & Ongewenste Omgangsvormen een rapportage opgemaakt, welk onderdeel uitmaakt van het Integriteitsjaarverslag. In het Integriteitsjaarverslag wordt in geanonimiseerde zin en met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke bepalingen verslag gedaan over aantal, aard en afdoening van meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen en een overzicht geboden van binnen de organisatie levende problematiek.

Het Integriteitsjaarverslag wordt verstrekt aan het college ter vaststelling en vervolgens ter informatie aangeboden aan raad en ondernemingsraad. Het Integriteitsjaarverslag wordt openbaar gemaakt.

2. Besluitpunten college

1. Het college stelt het Integriteitsjaarverslag 2016 vast.
2. Klachten van burgers in de reguliere klachtenprocedure conform de Algemene wet bestuursrecht te behandelen en wanneer er vermoedens van integriteitsschendingen zijn deze door te geleiden naar het Meldpunt Integriteit. Hiermee wordt de directe toegang van burgers tot het Meldpunt Integriteit beëindigd.

3. Beoogd resultaat

Voldoen aan de verplichting op grond van de Regeling Integriteitsmeldingen gemeente Haarlem om jaarlijks verslag te doen van de afdoening van integriteitsmeldingen en de binnen de organisatie levende problematiek rondom integriteit.

4. Argumenten

Aandacht voor en borgen van integriteit vormt onderdeel van de Haarlemse visie op de organisatie

De in november 2015 vastgestelde ‘Visie op de Organisatie’ creëert meer ruimte voor eigen verantwoordelijkheid voor medewerkers en minder regels. Tegelijkertijd wordt van de medewerkers een mentaliteit, houding en gedrag gevraagd waarin – tegen de achtergrond van kernwaarden als zorgvuldigheid, verantwoordelijkheid, onafhankelijkheid en professionaliteit – moreel juist handelen voorop staat als vastgestelde regels en procedures ontbreken of tekort schieten. Het gemeentelijk integriteitsbeleid houdt vooral in dat er duidelijkheid wordt gecreëerd over waarden en normen en er aandacht is voor de ontwikkeling van het integriteitsbewustzijn in de organisatie.

Activiteiten in 2016

In 2016 is een aantal activiteiten ontwikkeld om het onderwerp integriteit beter te borgen in de organisatie. De basis van het integriteitsbeleid is geactualiseerd en er is een infrastructuur ingericht waarin de afhandeling van integriteitsschendingen en het daarmee gepaard gaande leerproces voor de organisatie een plaats heeft gekregen.

In het Integriteitsjaarverslag 2016 wordt van deze activiteiten in samenhang met elkaar verslag gedaan.

Per 1 januari 2016 is een gemeentelijke Meldpunt Integriteit geïnstalleerd waar vermoedens van integriteitsschendingen kunnen worden gemeld door burgers en medewerkers van de gemeente Haarlem. Eveneens zijn per 1 januari 2016 vertrouwenspersonen Integriteit geïnstalleerd. Medewerkers kunnen met de vertrouwenspersonen over kwesties rond integriteit spreken.

Het Beleidsplan Integriteit is in het voorjaar van 2016 tot stand gekomen. De basis van het beleid zijn drie pijlers: het beschermen van organisatie en medewerkers tegen integriteitsbreuken; het stimuleren van het integriteitsbewustzijn van medewerkers en het handhaven van integriteitsschendingen. Ook de gedragscode voor goed ambtelijk handelen is geactualiseerd in de vorm van 'De Integriteitswijzer'.

De bijeenkomst waarin nieuwe medewerkers de ambtseed afleggen is uitgebreid met een dagdeel waarin integriteit centraal staat.

Tenslotte is in 2016 gestart met het organiseren van dilemma-trainingen waarin groepjes medewerkers aan de hand van een stappenplan integriteitszaken bespreken.

Integriteitsmeldingen in 2016

In 2016 heeft het Meldpunt 11 meldingen van (vermoedens van) integriteitsschendingen ontvangen en volgens de Regeling Integriteitsmeldingen en het bijbehorende Onderzoeksprotocol in behandeling genomen. In het Integriteitsjaarverslag is in een tabel (geanonimiseerd) opgenomen om welke meldingen het gaat en op welke wijze zij zijn afgedaan. Geconstateerd kan worden dat alhoewel er al meldingen zijn ontvangen, het belangrijk is om het Meldpunt onder de aandacht van de organisatie te blijven houden. Ook het feit dat er vertrouwenspersonen beschikbaar zijn waarmee kan worden gesproken over integriteit verdient meer aandacht in de organisatie.

Conclusies en aanbevelingen

De Regeling Integriteitsmeldingen en het bijbehorende Onderzoeksprotocol behoeven op onderdelen aanpassing. Het zijn in hoofdzaak technische aanpassingen. Het college zal in de loop van 2017 hiertoe een voorstel doen.

Wat betreft de mogelijkheid dat ook burgers meldingen kunnen doen bij het Meldpunt wordt geconcludeerd dat deze beter hun plaats vinden in de reguliere klachtbehandeling conform de Algemene wet bestuursrecht (interne en extern door de Nationale ombudsman), waarna vermoedens van integriteitsschendingen door de gemeente (uiteraard) nader kunnen worden onderzocht. Dit betekent dat burgers voortaan geen directe toegang tot het Meldpunt hebben.

In de loop van 2017 zal worden onderzocht hoe vraagstukken rondom privacy, informatiebeveiliging en integriteit in samenhang met elkaar kunnen worden opgepakt en uitgevoerd.

Informatievoorziening aan de raad

In 2016 is door raadsleden het verzoek gedaan inzage te krijgen in de dossiers die bij het Meldpunt Integriteit berusten. Het college heeft gewezen op de ‘Werkinstructie toepassing Protocol Actieve Informatieplicht en Integriteitsmeldingen’, waarin afspraken over de informatieverstrekking aan de raad over integriteitsmeldingen zijn opgenomen.

Het college kan zich voorstellen dat er bij de raad(sleden) vragen leven over de procedure van het behandelen van integriteitsmeldingen. Het Meldpunt Integriteit zal met ingang van 2017 wat betreft gedane meldingen en de wijze van afdoening daarvan gaan werken met eindrapportages, zoals het extern meldpunt Huis voor Klokkenluiders dat ook doet. Het Huis voor Klokkenluiders rondt een integriteitsonderzoek af met een geanonimiseerde rapportage met daarin een weergave van de gemelde misstand, de (waarschijnlijke) oorzaken en de gevolgen ervan. Ook worden er zo mogelijk aanbevelingen voor de werkgever in opgenomen. Deze eindrapportage wordt openbaar gemaakt. Het werken met eindrapportages bevordert de communicatie over de afhandeling van misstanden en beoogt in de organisatie een lerend effect te hebben.

5. Risico's en kanttekeningen

N.v.t.

6. Uitvoering

Na besluitvorming wordt het Integriteitsjaarverslag ter informatie naar de raad en de ondernemingsraad gestuurd. Het Integriteitsjaarverslag wordt gepubliceerd op de website van de gemeente Haarlem.

7. Bijlagen

Integriteitsjaarverslag 2016